

Ukraina muusika välimääraraja.

Sõdurid, roma punk, vastupanuräpp ja vuntsi-funk

Ukraina muusikud haaravad pillide asemel relvad või kasutavad mõjuvõimu sõjas vaimu hoidmiseks.

Peeter Kormašov
reporter

Svjata Vatra ja Ruslan Trochynskyi, Ruslana metsikute tantsijate võit Eurovisionil 2004. aastal, hipide ja kunstnike lemmikbänd 5'nizza – sellega eestlaste teadmised Ukraina muusikast üldiselt piirduvad. Ukraina on pindalalt Euroopa suurim riik ja loomulikult on seal tegev skeene paljudes muusikažanrides, aga eriti nooremale põlvkonnale on sealne kultuur võrreldes teistes Euroopa suurriikide omaga üsna tundmatu.

Praegu on Ukrainas väga kuum teema tekno ja põrandaalused peod, maailmakuulsad DJ-d käivad mängimas seal ja ukrainlased välismaal. Eurovisionil on neil samuti hästi läinud: mullu sai Go_A „Shum” viienda koha, 2016. aastal võitis Jamala lauluga „1944”, peale nende veel kaks teist ja üks kolmas koht. Automaatse finaalkohaga „suure viisiku” kõrval on Ukraina ainus riik, mis on alati eelvoorudest finaali pääsenud.

Muusika on sageli poliitiline

Poliitika ja muusika on tugevasti seotud, kui mõelda kas või David Bowiele, kelle 1987. aastal Lääne-Berliinis antud kontserti oli kuulda üle müüri, ja Eesti laulvale revolutsioonile. Sellise asukohaga riigis nagu Ukraina on muusika sageli poliitiline. Näiteks Ruslana pole mitte ainult üks kodumaa edukamaid muusikuid, vaid ka Euromaidani võtmeisikuid, kes lavalt hüüdes aitas ära hoida politsei ja protestijate kokkupõrked. Ruslana esitas kogu öö oma loomingut ja Ukraina hünni ning hommikuks polnud rahvast rünnatud.

Sel ajal jälgiti Ruslana kodu ja ta sai tapmisahvardusi, nii et ta pidi olema ööpäevaring-

se kaitse all. Ruslanast kujunes rahvusliku vastupanu sümbol ja 2014. aastal oli ta üks kümnest naisest, kes sai Michelle Obamalt rahvusvahelise naise julguse auhinna. Poliitikut temast siiski ei saanud, kuigi aastatel 2006–2007 kuulus Ruslana Meie Ukraina partei koosseisus parlamenti.

Folgilikud elemendid

Ruslana isa on hutsuuli päritolu ja Ruslana album „Wild Dances” on inspireeritud Lääne-Ukraina Karpaatides elavate hutsuulide rahvamuusikast, nagu üldse suurem osa tema loomingust. Teise oma tuntu- ma loo „Dance With The Wolves” pühendas Ruslana oranžile revolutsioonile. Folgilike elemente kohtab Ukraina pop- ja rokkmuusikas sageli. Eri rahvamuusikastiile põimib armastatud kvartett DakhaBrakha, kes on peale suur- festivalide käinud esinemas Seattle'is KEXP raadio otse- saates ja NPR Musicu Tiny Desk Concerti laval.

Seekord esindab Ukrainat Eurovisionil räpipunt Kalush Orchestra looga „Stefania”, mis oli esialgu pühendatud bändi liidri ja solisti Oleh Psjuki emale, aga on nüüd omandanud laiema tähendu-

Estonia teatris anti üle tantsijaauhinnad

Estonias anti rahvusvahelise tantsupäeva galal MyFitnessi tantsuauhinnad rahvusballleti tantsijatele. 2022. aasta parimad balletiartistid on Daria Günter ja Liam Morris ning parimad solistid Nanae Maruyama ja Cristiano Principato. **EPL**

Kanuti Gildi SAALis jagati etenduskunste preemiaid

Kanuti Gildi SAALis jagati Sõl- tumatu Etenduskunsti Auhi- nadedest välja kasvanud oma- algatuslikke preemiaid. Pat- rick R. Vesi auhinna tegevuse

eest etenduskunste väljal- pälvit Urmars Lüüs. Karolin Poska andis üle kolleegiauhinna, mil- le pälvit Joanna Kalm tantsu- RUUMi juhtimise eest. **EPL**

se: Ukraina kui kõigi ukrain- laste emamaa. Räppi kuuleb Eurovisionil harva, aga sel- lest hoolimata on rahvamuusika elementidest läbi põimi- tud lugu üks tänavusi võidu- soosikuid. Bändiliikmed said riigist väljumiseks eriloa, sest 18–60-aastastele meeskodani- kele on see keelatud.

Ukraina sõja tõttu on seal- sed artistid hakanud paremini müüma. Siim Nestor tegi hil- juti Arenis intervjuu Tallin- nas elava Ukraina plaadifir- made Muscut Recordsi ja Shu- kai juhi Dõma Nikolajenkoga, kes on katkestanud igasugu- se suhtluse nende Vene artis- tidega, kes pole sõda hukka mõistnud. Nikolajenko rää- kis, et märtsikuus oli nen- de läbimüük suurim – pärast seda, kui kuulutati, et plaadimüügitulu läheb Ukraina toetuseks. Shukai alt on välja antud ka Ukraina eksperimen- taalmuusiku Valentina Gontša- rova loomingut, kes salvestas 1980-ndatel plaadi oma Eesti kodustuudios.

Loomulikult on palju muusikuid sõja ajal liitunud riigi kaitsejõududega. „(...) mu sõber, muusik John Object, tema on päriselt Ukraina sõja- väes. Mitmed teised sõbrad, umbes viis-seitse, on kohali- kes kaitsejõududes. Postita- vad stoorisid mahanotitud vene sõduritest,” ütles Niko- lajenko Nestorile. Selliseid muusikuid on muidugi veel,

näiteks rokkbändi Okean Elžõ laulja Svjatoslav Vakartšuk ja räppar Yarmak, kes on terri- toriaalkaitsejõudude liikmed.

Vabatahtlikuna sõtta

Sealsamas teeninud bändi BoomBox laulja Andri Hlõvnjuk sai miinipildujatules viga. Peaaegu 30 aasta jooksul esi- mest korda uut muusikat esi- tanud Pink Floyd kaasas ta oma looses „Hey Hey, Rise Up”, mille tulu läheb Ukrai- na humanitaarkriisi leevenda- miseks. Paljude teiste seas on sõjaväemundri selga tõmma- nud folkrokklaulja Sasha Boo- le, kes ütles muusikaajakirjale Rolling Stone, et keskendub sellele, et „ellu jääda ja võima- likult palju vene sigu tappa”.

Vabatahtlikuna on sõtta astunud ka Ukraina *death, black, folk* ja meloodilist *metal*'it põimiva Sectoriali laulja Ivan Kozakevõtš, kes on juba varem saanud sõja- väelise väljaõppe. Mõlemad rääkisid Rolling Stone'ile, et on kohanud kaitsejõududes teisi- gi Ukraina muusikuid. Serhi Zadan, kodanikuaktivist, kir- janik ja bändi Zadan i Soba- kõ laulukirjutaja-laulja, kelle raamat „Depeche Mode” on ainus pärast taasiseseisvumist eesti keelde tõlgitud Ukraina romaan, on jäänud Harkivisse,

Üks tuntumaid ukraina juurtega muusikuid on ilmselt Gogol Bordello vuntside ja peapaelaga pikajuukseline liider Eugene Hütz, kes on isa poolt vene juurtega, ema poolt peale ukraina ka roma päritolu. Foto: Gogol Bordello 2021. aastal Riot Festil

Foto: Sipa USA / VidaPress

Vabatahtlikuna on sõtta astunud ka Sectoriali laulja Ivan Kozakevõtš, kes on juba varem saanud sõja- väelise väljaõppe.

kus ta korraldab tsiviilelanik- konnale abi kogumist.

R2-s tegi mitu saatejuhti kohe sõja alguses Ukrai- na muusika teemalisi saateid, näiteks Henrik Ehte „Estonian Funk Embassy”, Raul Saare- mets „Vibratsioonis” ja Siim Nestor „Lil saates”. Saare-

mets mängis oma saates Nesto- ri intervjuueeritud Nikolajenko plaadifirma muusikat peale näiteks selliste elektroonika- artistide nagu Indirect, Polje ja Vakula.

Üks kuumemaid nime- sid räpis on praegu Alyona Alyona, keda samuti „Lil saa- tes” kuulata sai. Ukraina räpi alustalad on sellised pundid nagu džäss-funk-hiphopgrupp TNMK, *rapcore*'i viljelev Tar- tak ja GreenJolly, kellelt on pärit oranži revolutsiooni hümniks kujunenud „Razom nas bahato”, mis esindas Ukrainat 2005. aastal Eurovi- sionil. Professor Adriana Hel-

Foto: Associated Press / Scanpix

BoomBoxi laulja Andri Hlõvnjuk märtsis Kiievis oma auto juures pärast pommivarjendisse tsiviiliskutele toidu varumist. Hlõvnjuk sai sõjas kahjuks ka miinipildujatules viga.

Foto: Alamy / Vida Press

Okean Elžõ laulja Svjatoslav Vakartšuk esines 12. märtsil Lvivi raudteejaamas sõjapõgenikele.